

ŽRTVE ZA BLAGOSLOV

PETER SUŠNIK

Govor predsednika Nove Slovenske zaveze, na pogrebu žrtev Hude jame

Spoštovani predsednik Republike Slovenije, spoštovani mariborski nadškof in metropolit, cenjeni navzoči!

Samoumevno nas kot ljudi pretrese usoda 778 žrtev, odkritih 3. marca 2009 za enajstimi pregradami zapuščenega rudniškega rova sv. Barbare v Hudi Jami. Ali nas enako pretrese, da smo potrebovali sedem let, da samoumevno sprejmemo iznos in katoliški pogreb pokojnih?

Razumevanje današnjega dogodka terja od nas premislek o vrednotah slovenskega naroda.

Naš narod je razdeljen. Vir delitev niso človeška trupla, ki iz 600 in več prikritih morišč širom Slovenije prihajajo na površje. Vir delitev tudi niso tisti, ki ta morišča odkrivajo ali obeležujejo. Vir delitev je odnos do zločina, ki je te žrtve in ta morišča povzročil.

Slovenski narod je razklan najprej zato, ker nekateri zločina ne vidijo in ne priznajo. Med tistimi, ki zločin prepoznavamo, je spet delitev v iskanju razlogov za zločin: nekateri jih iščejo pri žrtvah, drugi jih vidimo pri zločincih. Ker se radikalno razhajamo pri vrednotenju naše preteklosti, nismo zmožni skupaj gledati v prihodnost. Narod nima enotnega moralnega, etičnega in vrednostnega sistema, s katerim bi vrednotil zločin, zločince, žrtve in posledice Hude Jame. V tem se razlikujemo od drugih narodov, ki so sposobni enotne samokritike temnih senc v svoji zgodovini: Holokavst, apartheid, suženjstvo in podobni ekscesi so splošno prepoznani kot nezaslišani in z občutkom krivde in sramote sprejeti kot trajen zgodovinski madež.

Samostojna, demokratična in pravna država Slovenija, rojena pred četrto stoletje, je prinesla pričakovanje, da bo na osnovi novih, deklariranih vrednot vzpostavila pravičnost in enakopravnost, tudi v odnosu do narodove zgodovine. Ker s tem odlašajo, naraščajo razočaranja, saj novo državo državljani čedalje bolj dojemamo kot nadaljevanje vrednostnega sistema totalitarne predhodnice, ki smo ga s plebiscitom zavrgli.

Slovenska država nikoli ni opredelila povojnih množičnih umorov kot sistematičnega kolektivnega zločina, ki ga je načrtovala, organizirala, izvedla in prikrila komunistična partija. Zato tudi odgovornost partije ali njenih voditeljev nikoli ni bila zahtevana.

Razumeti zločin v Hudi Jami pomeni razumeti slovensko zgodovino 20. stoletja. Žrtve v Hudi Jami niso posledica nagonske krvoločnosti posameznikov ali osamljene vojaške skupine, ki bi jo opoj zmagovalja zanesel. Huda Jama ni bila izjema ali napaka - bila je premišljeno zasnovana, organizirano izvedena in kasneje skrbno prikrita, podobno kot druga prikrita povojna morišča.

Od slovenske države sorodniki žrtev ne pričakujemo opravičila za zločin: ker ta država umora ni zagrešila, se ji tudi opravičevati ni treba. To pa ne pomeni, da sme država opustiti pregone tistih, ki so zločine storili, prikrili ali jih danes opravičujejo. Imamo več tisoč žrtev zločina, a niti enega zločince.

Odpor do raziskovanja in pregona, ki ga zaznavamo v delu državnih organov, ter cinizem in ironičnost, s katero se teh tem lotevajo nekateri mediji, nas napeljuje na vprašanje: je obsodba zločina v Hudi Jami nepotrebna? Ali pa gre za strah pred razkritjem razsežnosti sokrivde za storjene zločine? Med nami so ljudje, ki javno razlagajo pogoje, pod katerimi se jim zdi Huda Jama celo sprejemljiva, naš današnji obred pa zasmehujejo. Kje so meje svobode izražanja? Pri že omenjenih narodih z izkušnjo sramote v lastni zgodovini vidimo, da kaj takega ni niti spodobno niti dopustno.

Sorodniki, prijatelji in znanci žrtev smo s težkim srcem prišli v Maribor. Želeli bi si, da bi nam država prišla naproti z večjim sočutjem in bi nas bolje vključila v postopke kot enakopravne partnerje že v času priprave in razmisleka o postopkih, ki so privedli do današnje slovesnosti. Tako bi že na začetku povedali, da se nam zdi najbolj potrebna identifikacija pokojnih. Da se nam zdi pomembno prenesti pokojne čim bližje domačim krajem. Da smo razočarani, ker državnega spomenika Teharje v 25-ih letih nismo bili zmožni urediti v dostojno pokopališče žrtev revolucije.

Hvaležen sem predsedniku države za njegovo prizadevnost pri tem prvem dejanju pietete. V času odkritja Hude Jame je bil predsednik vlade. Po 25 letih je prvi predsednik države, ki mu vest ni dopustila umika v levo politično korektnost. Prepričan sem, da ste na današnji pogreb prišli z iskreno željo, da s pogrebom pokojnih storimo korak nazaj k civilizaciji, od katere nas je oddaljilo barbarsko ravnanje z mrtvimi zadnjih 70 let. Dih nam jemlje spoznanje, da so med žrtvami ženske in otroci, ki med njimi terjajo še posebno sočutje. Vaša prisotnost izkazuje spoštljiv spomin na pokojne: poštene in nedolžne fante, ki so bili pripravljeni braniti svoj dom, narod in vero. Zaradi tega so in vedno bodo junaki.

Spoštovanih pokojnikov ne poznamo po imenu. Do danes ni bila identificirana niti ena izmed žrtev. Prepričan sem, da bomo kmalu našli pravo znanstveno metodo, ki jim bo vrnila identiteto in jim omogočila vrnitev v objem domačega groba. Žal pa ni znanstvene metode, s katero bi jim vrnili ugled, spoštovanje ali pripravili njihove krvnike, da bi obžalovali svoj zločin. Molimo in prosimo, da bi njihova nedolžna žrtev Sloveniji prinesla blagoslov.

Pokop pomorjenih v Hudi Jami

Več kot sedem let po odkritju množičnega morišča v Hudi Jami pri Laškem je več kot 700 že izkopanih žrtev le dočakalo dostojen pokop. Njihovo zadnje počivališče je na Dobravi pri Mariboru. Sveta maša zadušnica je bila ob v mariborski stolnici, kamor so pripeljali krsto s posmrtnimi ostanki.

Somaševanje je vodil mariborski nadškof metropolit Alojzij Cvikel. Pridružili so se mu apostolski nuncij v Sloveniji Juliusz Janusz, celjski škof Stanislav Lipovšek, upokojeni mariborski nadškof Marjan Turnšek, upokojeni mariborski pomožni škof Jožef Smej in vojaški vikar Matej Jakopič. Somaševali so tudi škof Mrzljak, upokojeni hrvaški škof Mile Bogović, vojaški škof iz Zagreba Jure Bogdan in vojaški škof iz Sarajeva Tomo Vukšić.

Na osrednji pogrebni slovesnosti v Spominskem parku na pokopališču Dobrava pri Mariboru je zbrane v imenu svojcev žrtev iz Hude Jame najprej nagovoril predsednik Nove Slovenske zaveze Peter Sušnik. Sledile so besede predsednika slovenske države Boruta Pahorja. Nato je nadškof Cvikel z varaždinskim škofom Josipom Mrzljakom blagoslovil krsto, skupaj sta v slovenskem in hrvaškem jeziku vodila pogrebni obred.

Po evangeliju je sledil še kratek nagovor nadškofa Cvikla. »Če je moje življenje bilo hoja z Gospodom, v zaupanju v njegovo brezmejno usmiljenje, bom zadnji trenutek svojega bivanja sprejel, kot dokončno izročitev v roke našega Stvarnika. V tej veri se tudi mi poslavljamo v tišini in molitvi od žrtev Hude Jame v upanju, da so se v trenutkih trpljenja, bolečine in osamljenosti izročili v Božje roke in že zrejo njegovo obličje.« Kot je dodal, nas vse to ob slovesu od žrtev navdaja z upanjem in tolažbo. »Drage žrtve iz Hude Jame, tudi za vas je smrt že premagana. Kličite Božji blagoslov na nas, da bomo sposobni živeti v veri in zaupanju v Boga, kajti v Njem ni ločitve, ampak ostajamo vsi del enega velikega občestva,« je sklenil.

Krsto s posmrtnimi ostanki žrtev iz Hude Jame so ob sprevodu, v katerem so bili škofje, duhovniki ter tudi predsednika hrvaške vlade in sabora Andrej Plenković in Božo Petrov,

spustili v grob. Obred se je sklenil s pesmijo *Glejte že sonce zahaja* in z žalostinko Benjamina Ipavca Domovini v izvedbi troben-tača policijskega orkestra. Sledilo je slovo od pokojnih s polaganjem cvetja v grobno jamo.

Žrtvam iz Hude Jame, med katerimi je veliko Hrvatov, so se že dopoldne prišli pokloniti predstavniki slovenskih in hrvaških oblasti, med drugim predsednika obeh držav, Burut Pahor in Kolinda Grabar Kitarović. Ta je položila venec pred poslovilno vežico na dobavskem pokopališču, nato je skupaj s Pahorjem obiskala kraj, kamor so nato popoldne k večnemu počitku položili že izkopane posmrtno ostanke pobitih v rovu svete Barbare.

Pahor je v nagovoru na pogrebni slovesnosti dejal, da še zmeraj težko razumemo nedoumljive skrivnosti človeškega bitja, ki je od nekdaj zmoglo najplemenitejša, a tudi najstrašnejša dejanja. A razumemo, kaj so zgodovinske politične in moralne zmote, ki jih nikoli več ne smemo ponoviti, ne glede na naša različna politična, verska ali druga prepričanja. »To nam daje moč in pogum, da smo danes tukaj. Razumemo človeško in državniško dolžnost, da civilizirano pokopljemo žrtve vojne in povojnih pobojev. Ljudje bodo končno lahko vsaj pokopani, če niso smeli več živeti.«

Hrvaška predsednica Grabar Kitarovićeva pa je izjavila: »Prišla sem se pokloniti vsem Hrvatom in vsem ostalim žrtvam množičnih pobojev s strani komunističnega režima po drugi svetovni vojni. Vsaka žrtev zasluži pieteto in danes je dan, ko se moramo v miru, z dostojanstvom in pieteto pokloniti žrtvam. Zgodovinsko resnico je treba ugotoviti, ker je nujna za boljšo prihodnost.«

Tudi Cerkev je spregovorila

V Komisiji Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci pozdravljajo odločitev o prenosu in dostojnem pokopu prve skupine žrtev iz Hude Jame. Vsem, ki so si prizadevali za to, izrekajo priznanje. Obenem se zavzemajo za nadaljnje iskanje odgovorov na vprašanja kdo so bili pobiti v nasilju med in po drugi svetovni vojni, zakaj so končali v breznic po državi ter kdo je za to odgovoren. Državno vodstvo pozivajo, naj se javno opraviči svojcem žrtev, deklarativno obsodi zločince in obžaluje zločine ter razglasi državni dan žalovanja. Pristojni naj prav tako čim prej poskrbijo za sanacijo in dokončno ureditev Spominskega parka Teharje - Huda Jama.

V komisiji poudarjajo, da je pravica do pokopa temeljna etična in civilizacijska zahteva. Menijo, da pokop približno 800 že izkopanih žrtev iz rova svete Barbare v Hudi Jami skupaj s pokopom žrtev iz Krimske jame

predstavlja začetek procesa evidentiranja več kot 700 morišč ter iznosa, identifikacije in pokopa na desettisoče zunajsoodno umorjenih Slovencev in pripadnikov ostalih narodov.

V komisiji so prepričani, da bi morale slovenske žrtve počivati na Teharjah, torej bližje krajem, kjer so bile doma in tudi pomorjene. Zavedajo se, da zaradi okoljevarstvenih razlogov to zdaj ni mogoče, a pristojne pozivajo, naj zagotovijo, da bo v prihodnje drugače. Tako namreč ne bi bilo strahu, da bi bile žrtve s pokopom na oddaljenem kraju odrinjene na obrobje zgodovinskega spomina.

Člani komisije se v izjavi za javnost obračajo na državo - v sodelovanju z organizacijami in ustanovami - naj javnosti razkrije vse razpoložljive informacije ter omogoči ustrezno oceno dogodkov, ki bo prihodnjim generacijam sporočila, da so bili poboji med in po drugi svetovni vojni zavržno dejanje, ki se v narodni zgodovini ne sme nikoli več ponoviti.

Ob sestanku predsednika Pahorja s predstavniki slovenskih društev

V Hotelu Alvear je Predsednik Republike Slovenije v soboto, 22. oktobra popoldan, imel sestanek s predstavniki slovenskih društev. Vsak je predsedniku predstavil začetek, glavne značilnosti in delovanje svojega društva.

Priložnostni predstavnik Društva Slovenska vas v Lanusu, Andrej Fink, (ki je sicer tudi član Sveta vlade RS za Slovence po svetu), je pa poleg značilnosti krajevnega društva, predsedniku izrazil še dve zahtevi, ki sta bili vljudnostno formulirani kot prošnji. Najprej je spomnil na ponavljajočo se predsednikovo misel, naj ne gledamo na preteklost, temveč na prihodnost, ker da preteklosti ne moremo spremeniti. Fink je soglašal z gledanjem v prihodnost, vendar poudaril, da je to lahko uspešno samo če izhajamo iz prečiščene preteklosti. Če preteklost še ni prečiščena, je to za narod pretežak nahrbtnik, ki bo onemogočal pot naprej in navzgor. Zgodovine res ne moremo spreminjati. Lahko jo pa primerno ocenimo. Kar je bilo dobrega je treba pohvaliti, kar je pa v preteklosti bilo slabega in zločinskega je treba nujno obsoditi. Le tako je možno uspešno gledati naprej. Drugače ne bo šlo.

Druga misel, ki jo je Fink izrazil predsedniku, je pa tudi nujnost, da uradna Slovenija vendar začne drugače obravnavati slovensko skupnost v Argentini, kot pa jo je sedemdeset let. Ves ta čas so Slovenci v Argentini bili obravnavani kot izvržek slovenstva in deležni najhujših vzdevkov. Vse mogoče žaljivke so dan z dnem padale nanje, in to se dogaja še te dni. Uradna zgodovina, šolski učbeniki, mediji in v totalitarni dobi pisani arhivi

so še vedno sovražno nastrojeni. Naj predsednik Republike Slovenije, kot najvišji predstavnik slovenske države, ki predstavlja vse Slovence, ob tem zgodovinskem trenutku in obisku poskrbi, da bo slovenska skupnost v Argentini od sedaj naprej uradno obravnavana brez kakršnih koli diskriminatornih nazivov. Sedemdesetletna

zvestoba, ki je jamstvo tudi za naprej, je med drugim podlaga za to upravičeno zahtevo in prošnjo. Vemo, da se v tej zadevi žal ne da pritisniti na gumb, da bi zažarela svetloba, kjer je toliko časa bila tema. Mogoče pa je pritisniti na gumb, da se prične nek proces, ki bo čim prej pripeljal do zaželenih učinkov. Naj ta obisk pomeni začetek tega procesa.

Predsednik Pahor je vse na sestanku povedano vzel na znanje, priznal, da je bila naša skupnost »stigmatizirana« in obljubil, da si bo prizadeval, da bo to doseženo. Na to obljubo je bil tudi kasneje v osebnih pogovorih večkrat opomnjen.

Kdaj bodo vrnili dečka?

V Gibanju za otroke in družine predsednika vlade Mira Cerarja pozivajo, da naj ministrici Anji Kopač Mrak naroči, naj v skladu s sodbo Vrhovnega sodišča nemudoma vrne koroška dečka v družino babice in dedka v Pameče pri Slovenj Gradcu.

»V kolikor ministric predsednik vlade ne bo odstavil, dali smo mu tudi možnost, da ji naloži, da nemudoma vrne otroke v skladu s sodbo vrhovnega sodišča v družino babice in dedka ali pa jo zamenja z nekom, ki bo s svojo prvo nalogo na položaju ministra storil prav to, edino normalno in pravo potezo, da bo vrnil otroke. Kajti po sodbi vrhovnega sodišča ni nobenega razloga, da otroke še naprej ostajata pri rejnikih. Noben pravni akt po tej sodbi ne zdrži več,« je povedal Franc Donko iz

Gibanja za otroke in družine.

In kaj bodo storili, če se dečka kljub vsemu ne bosta vrnila k babici in dedku? »Javnost smo že obvestili, da bomo začeli s pripravami na velik protestni shod pred vlado, je dejal. Vendar se poraja vprašanje, zakaj je treba normalna dejanja, predvidena v sodnih odločitvah, vedno na nek način »izsiliti«? To gotovo ni stanje v normalni pravni državi.

Povejmo še to, da sta imela koroška dečka do sedaj pravico le do enega srečanja za uro in pol mesečno s starima staršema, od oktobra pa so jima dovolili dve srečanju mesečno. V omenjenem gibanju zatrjujejo, da je celo zapornikom dovoljeno več obiskov domačih.

Cerkev ne nasprotuje upepelitvi

V Vatikanu so v nedeljo, 25. oktobra dopoldne, predstavili navodilo o pokopu pokojnih in shranjevanju pepela v primeru upepeljenja. Kot je znano, upepelitev sama po sebi ni nasprotna krščanski veri. Vprašanje pa je, ali je to storjeno v veri in kako hranimo ta pepel.

Cerkev sicer priporoča, da se telesa umrlih pokoplje na pokopališče ali na drug sveti kraj, saj se tako izražata vera in upanje v vstajenje telesa. Zato ne more dovoliti praks ali obredov, ki vključujejo zmotno pojmovanje smrti kot dokončnega izničenja osebe bodisi kot trenutka združitve z naravo ali veseljem bodisi kot etape v procesu reinkarnacije ali dokončne osvoboditve iz telesnega »zapora«.

Poleg tega pokopavanje na pokopališčih ali drugih svetih krajih na primeren način odseva pieteto do teles pokojnih, domačim pa spomin in molitev za rajne. Tako se ustvarja občestvo med živimi in pokojnimi.

Vendar pa se tudi upepelitev trupla ne dotika duše in ne ovira Božje vsemočnosti, da bi obudila telo, zato ne vsebuje objektivnega zanikanja krščanskega nauka o neumrljivosti duše in vstajenju telesa. Vendar pa mora biti pepel pokojnika shranjen v svetem kraju. Tako ni primerno shranjevanje pepela v domači hiši, ni pa dovoljen tudi raztros pepela v zrak, zemljo ali vodo kakor tudi pretvorba pepela v spominke, zlatarske izdelke ali druge predmete, saj v teh primerih ne moremo upoštevati higienskih, socialnih ali ekonomskih razlogov, ki bi utemelje-

vali odločitev za upepeljenje.

Dokument ob sklepu še določa, da se odreče krščanski pogreb, če je pokojnik javno izrazil željo za upepelitev in raztros svojega pepela v naravo iz razlogov, ki nasprotujejo krščanski veri.

Sveti oče Frančišek je v avdienci, ki jo je 18. marca 2016 namenil kardinalu Gerhardu Müllerju, prefektu Kongregacije za nauk vere, odobril celotno Navodilo o tem vprašanju in ukazal objavo. Navodilo je bilo sprejeto na rednem zasedanju te kongregacije dne 2. marca 2016, podpisano in namenjeno za objavo pa 15. avgusta 2016, na praznik vnebovzeta blažene Device Marije.

RAZMIŠLJANJA OB ZMEDI

Kdor si z obvladanjem množic prisvaja oblast, komur je trg postal zadnje svetišče, ter se zateka v resnico statistik, vidi le gozd, a ne ceni drevesa, polja pozna, a ne ve kaj je klas, šteje uspehe, nabira imetje, zmeden obstane, ko sreča - človeka.

MK

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Gotovo je bil izstopajoč dogodek tedna obisk bivše predsednice gospe Cristine v sodno palačo, kjer poteka proti njej postopek zaradi korupcije prejšnje vlade na področju javnih del. O njenem sodnem položaju je zadnje čase kar nekaj polemike. Njeni privrženci slepo trdijo, da je vse le politično preganjanje, najhujši nasprotniki pa zahtevajo, da naj jo sodniki takoj primejo in spravijo v ječo. Vlada pa se v zadevo ne vtika, a ji trenutno bolj prija, da je gospa na svobodi.

Sistematična kraja. Kaj obtožujejo bivšo predsednico? Da sta s pokojnim možem organizirala sistematično delovanje, da si prilastita državni denar. Sredstvo za to je bila podelitev ogromnega števila javnih del določenim podjetnikom. Tu je gotovo na prvem mestu Lázaro Báez, ki je postal kralj javnih del, potem, ko je začel svoje poklicno delovanje kot navaden bančni uradnik. Báez je že mesece v ječi, obtožen pranja denarja. Vprašanje, ki si ga stavijo sodniki in tožilci je, kako je prišel do ogromnih vsot, ki jih je potem nezakonito pošiljal v inozemstvo. Sodna teorija je, da je z najvišje državne oblasti bilo določeno, da naj se prav njegovemu podjetju (ki je zraslo čez noč in iz nič) dodeli največ javnih del. Proračuni teh del so bili napihnjeni preko realnih cen in stroškov. Poleg tega, veliko teh del (predvsem ceste) podjetje ni dokončalo, pa je kljub temu, včasih celo predsedniku, in nato njegovi vdovi. Sodni postopek teče že vrsto let, a se je seveda pospešil potem, ko je gospa Cristina izgubila volitve in se poslovila od oblasti. Številke so tako ogromne in tako neverjetne, da ni mogoč noben dvom. Bivše predsednica je sicer sodniku zatrdila, da Báez ne pozna in nikakor ni njegova trgovska partnerka, a razni dokumenti in pogodbe dokazujejo nasprotno in so tako jasni, da bi vsaka druga oseba že sedela v ječi. Res vladi to ne bi koristilo. Dokler je gospa na svobodi in se proti njej kopičijo dokazi korupcije, se peronizem oddaljuje in išče novih poti, ki pa vodijo v razkol tega množičnega gibanja. Če jo pahnejo v ječo, bi postala žrtev, ki bi ponovno združila razkosane dele stranke.

Množica »razbojnikov«. Ni samo vprašanje

gospe Cristine. Proti njej je naperjenih 16 sodnik postopkov. V celoti pa je na sodišču kakih 500 postopkov, ki tečejo proti raznim funkcionarjem prejšnje vlade, obtoženim vsakovrstne korupcije. V bivšem režimu so bili tako prepričani, da njihove oblasti ne bo konca, da so nastopali brezskrbno in seveda za sabo pustili jasne sledi kraje in razdejanja. Zato ni težko dokazati zločina in jih postaviti pred sodišče. Težava je, ker so argentinski sodni postopki zelo zapleteni in počasni, mnogo bivših funkcionarjev pa zaseda razne parlamentarne funkcije in so skoraj nedotakljivi. To je običajen primer argentinskega življenja. Bivši predsednik Menem je bil zaradi korupcije pravnomočno obsojen na ječo, a mirno sedi na svojem sedežu v senatu. To je bila tudi cena njegove nenehne podpore kirchnerizmu. Vendar se mnogi tresejo, ker vedo, da jih bo prej ali slej dosegla roka pravice. Sodna zbornica je namreč že odločila, da zločini korupcije ne zapadejo, kot tudi ne tisti proti človeštvu. Kako se bo končno rešila vsa ta zadeva korupcije, ki je rak rana argentinske družbe, pa še ni jasno.

Od carine do nogometa. Bolezen je res razpasena, zato je ena glavnih skrbi sedanje vlade in tudi Vrhovnega sodišča. Njegov predsednik (Ricardo Lorenzetti) je od sodnikov zahteval »prozornost«, kot edini način, da se reši ta problem. Korupcija zaseda celotno delovanje družbe. Te dni smo lahko brali o primerih na carini, kjer je pod prejšnjo vlado gospodovala prava mafija. Podobna mafija je še danes globoko zagrizena v nogomet, ki je vsa zadnja leta prejemal ogromna denarna sredstva s strani države (»Nogomet za vse«), pa so klubi dejansko na bobnu. Da ne govorimo o policiji in tudi o jetniškem sistemu, ki omogočata in sta mnogokrat udeležena v kriminalnih dejavnostih. Številko ropov, kraj in usmritev dosega blazne številke in proti temu se skoraj brezupno borijo sedanje oblasti. Prav te dni so v nove predele buenosaireskega predmestja prišle čete žandarmerije in zvezne policije, da pomaga provincijskim četam, ki že nimajo več moči, da bi nadzorovale vroče in gosto naseljene predele. Čeprav je gospodarsko stanje kritično, normalnega državljana najbolj skrbi varnost. Skrbi tudi parlamentarce? Morda. Trenutno so poskrbeli, da so si dohodke povišali za 47%. Sramota!

Predsednik Pahor v Slovenski hiši

Celo vrsto pomembnih obiskov smo Slovenci v Argentini že gostili v letih obstoja naše skupnosti. Obiskale so nas cerkvene osebnosti, umetniki in tudi politiki. V soboto 22. oktobra je bilo pa, na svoj način, posebno jutro za našo skupnost, ko je predsednik Republike Slovenije, g. Borut Pahor, obiskal Slovensko hišo, glavno središče Slovencev

v Argentini. To je pač prvič, ko slovenski predsednik obišče Argentino in si lahko z

Zvoneta Žigona, svetovalca za protokol gospoda Klemena Horvata, svetovalko na Veleposlaništvu Republike Slovenije gospo Petro Česen Čatar ter predsedniško stražo.

Pri vходу so jih sprejeli predsednik krovne organizacije Zedinjene Slovenije, inž. Jure Komar, ter delegat za slovensko dušno pastirstvo v Argentini, msgr. Jure Rode. Na dvorišču so pa čakali ostali odborniki ZS in drugi sodelavci, ki so se z gosti vljudo pozdravili. Nato so se vsi ustavili pred spomenikom žrtvam komunističnega nasilja po drugi svetovni vojni, kjer so položili šopek in z minuto molka počastili pobite.

Po poklonu so vsi vstopili v dvorano škofa Rožmana, kjer otroci sobotnih slovenskih šol, ki so za to priložnost prekinili pouk in se pomaknili v Slovensko hišo. Napovedovalec Martin Selan je formalno pozdravil goste in vse navzoče, za tem je bilo na vrsti navdušeno petje argentinske in slovenske himne, kot je med nami običajno ob takih priložnostih.

Sledil je pozdrav predsednika društva ZS, ki je v imenu skupnosti izrekel dobrodoščilo predsedniku Pahorju in ostalim gostom. Kot je bilo objavljeno v prejšnji številki, je inž. Komar najprej omenil od kod prihajamo in kolikšna je naša slovenska zavest, kajti »po sedemdesetih letih še vedno živi v nas trden namen, da vrednoto slovenstva ohranjamo in jo tudi posredujemo našim otrokom.« Omenil je željo, da bi se stiki z demokratično Slovenijo v prihodnosti utrjevali in zaprosil predsednika Pahorja, da v Sloveniji pokaže realno sliko argentinske slovenske skupnosti, za katero marsikdo ne ve ali pa ima o njej napačno podobo.

Po dobrodošlici so odborniki ZS podarili predsedniku Pahorju priložnostno plaketo in, prav tako tudi ministru Žmavcu, slovenski prevod Martina Fiera, najbolj tipične in predstaviške argentinske pesnitve, ki jo je v letih 1870 spesnil José Hernández in v slovenščino prevedel dr. Tine Debeljak.

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu gospod Gorazd Žmavc in Sekretar v Uradu vlade RS za Slovence v zamejstvu

in po svetu dr. Zvone Žigon sta za tem podelila priznanje ob 50. letnici delovanja Zveze slovenskih mater in žena v Argentini, ki ga je sprejela predsednica Zveze, ga. Alenka Prijatelj. Ona je za tem tudi pozdravila v imenu vodstva šolskega referata ZS. Ga. Prijatelj je opisala delovanje slovenskih šol, ki obstajajo že od leta 1949 do danes. Govorila je o družinah, ki so pognale korenine na drugi strani oceana v brezmejni pampi, a katerih »življenjski sok je bil in je še slovenski. Pridnost, delavnost, natančnost, vztrajnost, predvsem pa globoka vera in ljubezen do rodne domovine, so tiste prave slovenske lastnosti, ki so jih naši predniki lahko podarili svojim otrokom. Iz te velike ljubezni so zrastle naše slovenske šole« v katerih delujejo učitelji »ki soboto za soboto darujejo svoj prosti čas, da novim rodovom podarjajo prežete vrline, ki se ne morejo kupiti v nobeni trgovini sveta, ampak zrastejo iz pridnih rok in ljubečega srca.«

Sledil je nastop otrok tretje in že četrte generacije, ki so pod vodstvom Marcela Brule zapeli venček slovenskih otroških pesmi (Naša četica koraka, Ringa raja, Koko kikiriče, Abraham 'ma sedem sinov, Jaz pa pojdem na Gorenjsko, Mi se imamo radi, Moj očka ima). Uspešen nastop, prav tako kot nagovor ge. Alenke, sta predsednika Pahorja očitno ganila.

Prav s to ganjenostjo je predsednik Pahor nato stopil k mikrofону in nagovoril navzoče. »Slovenci smo pred četr stoletja dobili svojo državo. In mislim, da moramo storiti vse in še več, da bomo imeli vsi Slovence in Slovence, ne samo doma v Sloveniji ampak vsepovsod po svetu, ne samo eno državo, temveč tudi eno domovino« je izrekel na začetku pozdrava. V zvezi s prošnjo inž. Komarja, ki je seveda dolgoletna zahteva celotne skupnosti, je omenil, da bodo 27. oktobra cerkvene in državne oblasti, civilna družba in svojci žrtev, ki so »nesrečno in po krivici končali brez sodnega postopka v številnih jarkih, v Rogu, med njimi tudi v Hudi jami« simbolično preselili v civiliziran grob na mari-borskem pokopališču, da bodo ti bili pokopani s častmi, istočasno se bo pa ohranilo Teharje kot mesto spomina, po želji cerkvenih predstavnikov. V zelo grenkih spominih naše preteklosti naj bi se skupaj radostili naše skupne prihodnosti, si je zaželel predsednik. »Preteklosti ne moremo spremeniti - je opomnil - lahko pa spremenimo prihodnost.« Izrekel je željo, da bodo nove generacije, v Sloveniji a tudi v Argentini in po svetu, živele slovenstvo s ponosnim spominom na svoje korenine, z »urejenim zgodovinskim spominom, brez kakšnih temnih senc ali lukenj«, da bodo lahko živele svobodno, s čvrsto pripadnostjo, kot ustvarjalne osebnosti in z vnemo skrbele, da bodo prihodnjim generacijam prenašale slovensko identiteto. »Slovenci smo bili v zgodovini enkrat zelo razklani. (...) Izkušnje razklanosti sredi prejšnjega stoletja in izkušnje enotnosti pred 25. leti so nas naučile, da Slovenci znamo oboje.

Obe izkušnji imamo. Vse slovenstvo ima torej na izbiro, da gre po dveh poteh. Ali se bomo poskušali med seboj poslušati, razumeti eden drugega, se bomo spoštovali, bomo sodelovali ... ali pa nas bodo razlike med nami in poudarjanje razlik, nespoštovanje, zanikanje, obtoževanje, nesodelovanje gnali v to, da bomo razklani. Obe poti imamo, obe izkušnji smo imeli za sabo. Od tukaj naprej gremo.« Priznal je, da nič velikega ne gre enostavno; kar je plemenitega gre počasi in je kontroverzno, a vabil je, da hodimo po poti sodelovanja, sožitja in gradimo slovenski svet, da nas bodo naši otroci gledali z upanjem in ne s strahom.

Ob priliki 25. obletnice slovenske samostojnosti in kot znak enotnosti ter

hvaležnosti slovenske države, je predsednik Pahor ob zaključku govora podaril slovenski skupnosti v Argentini, potom Komarja, slovensko zastavo. Darilo smo sprejeli z močnim aplavzom vseh navzočih.

Sledil je fotografski trenutek. Predsednik Pahor se je slikal najprej s šolskimi otroki, ki so ga na poseben način ganili, nato z učiteljicami in učitelji slovenskih šol in profesorji Srednješolskega tečaja, ob izhodu iz dvorane pa tudi z marsikaterimi posamezniki, ki so hoteli imeti fotografski spomin tega obiska.

Predsednik Pahor in uradno spremstvo so po končani prireditvi obiskali še cerkev Marije Pomagaj in šolske prostore. V profesorski sobi Srednješolskega tečaja Marka Bajuka so se pozdravili s podrateljico Tatjano Modic Kržišnik ter z ostalimi profesorji, nato pa zaključili sprehod v jedilnici, kjer je bil pripravljen zajtrk,

med katerim je bila priložnost za razgovor z odborniki in sodelavci Zedinjene Slovenije. Po skupni sliki, sta msgr. dr. Jure Rode in inž. Jure Komar spremljala častne goste k izhodu in se tam od njih poslovila.

Razne slike in tudi video-posnetke obiska si lahko ogledate na spletnih straneh, zlasti na družabnih, in tudi v raznih medijskih portalih v Sloveniji. Na facebooku je več komadov na strani »Slovenska skupnost v Argentini«.

V imenu Zedinjene Slovenije se najlepše zahvalimo vsem, ki ste sodelovali pri uspešnem izidu prireditve za našo slovensko skupnost v Argentini tako pomembnem dogodku. To naj bo spodbuda za delovanje v prihodnosti s prenovljenim upanjem in pomnoženimi močmi.

M.

lastnimi očmi ogleda, kaj je pravzaprav ta »argentinski čudež«, ki je povzročil toliko zanimanja in začudenja (in ga še) med rojaki v Sloveniji.

Obisk je v principu vzbudil marsikakšno polemiko, tako med »našimi« Slovenci, kot v Sloveniji sami, in to seveda zaradi političnih in svetovnonazorskih razlogov. Vsekakor pa ni dvoma, da je bilo to res »zgodovinsko dejstvo« za našo skupnost, zaradi tega ni bila presenetljiva sorazmerno številna prisotnost njenih članov v Slovenski hiši za soboto zjutraj.

Malo čez 10.00 uro je bilo slišati sirene policijskih motorjev, ki so pridrveli po cesti Ramón Falcón, za njimi so se pa pokazali uradni avtomobili, ki so pripeljali Pahorja in njegovo številno spremstvo: ministra za Slovence v Zamejstvu in po svetu gospoda Gorazda Žmavca, veleposlanico Republike Slovenije v Argentini gospo Jadranko Šturm Kocjan, vodjo kabineta predsednika dr. Aljo Brglez, svetovalca za visoko šolstvo in šport dr. Boštjana Žekša, svetovalko za komunikacije in odnose z javnostmi gospo Špelo Vovk, sekretarja na Uradu vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu dr.

FINK, MAHLER, PAHOR

Doživeli smo lep večer

Kitajska poezija je postala zelo popularna v srednji Evropi, skozi vse devetnajsto stoletje in daleč v dvajseto. Dobila je mnogo prevodov in na te prevode so tudi nastale skladbe - en lep primer so v Sloveniji »Štiri kitajske miniature« Marjana Kozine (1940).

Mahler se temu ni izognil. Vraževerje (deveta je bila zadnja simfonija Beethovnu, Schubertu, Brucknerju in Dvořáku) je vplivalo, da ni zložil devete simfonije oziroma, da se je številki izogibal, dokler ni imel druge možnosti, kot da je tako imenoval svojo deveto, in potem deseto, ki je zaradi smrti ni dokončal. »Das Lied von der Erde« (1907/1908) je v resnici simfonija v pesmi. A je ni krstil s številko.

Za to razkošno delo je potreben bogat orkester, kot vedno pri Mahlerju. A redukcije za komorni ansambel, nekaj kar ni ravno običajnega, so tega dela bile zložene: Arnold Schönberg in Glen Cortese (slednji celo dvakrat), sta se tega lotila.

22. oktobra smo imeli priložnost prisluhniti eni Cortesejevi verziji. Moram reči, da se kljub zmanjšani instrumentaciji in jakosti orkestra resnično »sliši« Mahlerja. Koncert je bil v lepi veliki dvorani v »La Usina

Mahlerja, je sam predsednik Pahor stopil na oder in poklonil šopek rož gospe Bernardi. Sledilo je nekaj nenačnega. Po samostojnih koncertih solist običajno doda še točke, ki večkrat nimajo povezave z delom

v programu; nepozaben »bis« Dermote po koncertu v Buenos Airesu je bil »Kje so tiste stezice«, daleč seveda od vsebine večera. Tudi Finkova večkrat pokloni slovenski komad za »bis«. A to ni navada kadar ne gre za samostojen koncert, kot je bil ta. Na spodbudo veleposlanice ge. Jadranke Šturm, ki mi je omenila, da bi bilo glede na navzočnost predsednika lepo, ko bi solistka zapela za »bis« kaj slovenskega, sem torej to tudi sporočil Bernardi, ki se je seveda strinjala. Torej po aplavzu je prevzela besedo ga. Bernarda, in povedala »Das Lied von der Erde« oziroma

skladatelja, z Mahlerjevo sezono v Ljubljani (1881/1882 - stanovan je pri prijatelju Krisperju na vogalu Stritarjeve - Mestni trg), in navzočnost slovenskega predsednika, kot razlog, da je dodala slovensko narodno. Imela je s seboj particele zložene spremljave Slovenca Benjamina Izmajlovana godali za ljudsko »Kaj ti je deklica?« Tako je poklonila Pahorju in navzočim Slovencem ta dodatek.

Kip Mahlerja v Ljubljani

Predsednik Pahor je izročil šopek rož ge. Bernardi

del Arte«, v bunosaireški mestni četrti La Boca. Navzoči so bili predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, tu na uradnem obisku, vodja kabineta in spremljevalci, seveda veleposlanica ga. Jadranka Šturm Kocjan, svetovalka Petra Česen in drugi.

Po predolgem uvodu Edgarda Blumberga (ta koncert je bil namreč v okviru ciklusa »Música explicada« - razložena glasba), preveč tehničnem za nepoznavalce, dolgočasnem za poznavalce, je stopila na oder odlična skupina »Ensamble Invasión«, dirigent Juan Martín Miceli (tudi vreden pohvale), in seveda odlična solista Bernarda Fink in Enrique Folger. Brezhibno se je razvijal niz šestih Lieder na verze Li-Tai-Po-ja, Čang-Ci-ja, in poslednjega, šestega, ki v resnici vsebuje združenje dveh, Mong-Kao-Jeng-ja in Uang-Uejl-a, lihe stavke za tenor in ostali trije za polsopran, ki zaključijo s čudovitem Abschiedom.

Ko se je končalo izvajanje

CARAPACHAY

50. obletnica našega odra

Zgodilo se je 26. januarja 1966, ko je pod vodstvom g. Albina Petelina skupina navdušenih amaterjev otvorila Carapachayski oder z uprizoritvijo igre Janeza Jalna »DOM«. S skromnimi pripomočki, prve kolise, sešita pobarvana žakljevinu ki jo je preskrbel rojak ki je bil zaposlen v bližnji tovarni Atanor. Tej igri so sledile druge in to že 50 let.

Za obeležitev te okrogle obletnice so se naši igralci odločili predstaviti v slovenskem prevodu delo argentinskega avtorja Roberto Cossa »La Nona«. Prevedel jo je dramaturg Igor Lampret iz Primorskega dramskega gledališča, kjer so jo uprizorili maja 1996.

Prva predstava je bila v soboto 22. oktobra. Ob 18.30 so gledalci napolnili dvorano. Ga. Helena Žnidar je otvorila večer in nam v povzetku v številkah prikazala delo v teh letih: 29 iger z odraslimi igralci, 4 igre z mladino in 13 iger s šolskimi otroci; 10 režiserjev, nad 60 igralcev in nešteto drugih zakulisnih sodelavcev ki so razvili in obogatili odrsko dejavnost v našem Domu. Predsednik Doma g. Franci Žnidar je pozdravil vse navzoče, pred vsem pa g. Gorazda Žmavca, ministra za Slovence po svetu in tajnika dr. Zvoneta Žigona. Med drugim se je zahvalil Republiki Sloveniji ki zadnja leta preko Urada za Slovence po svetu sofinancira to in druge kulturne dejavnosti ki se vršijo v našem Domu. Nato je g. minister Gorazd Žmavc povzel besedo in izročil priznanje in zahvalo ki ga Urad za Slovence po svetu podeljuje Carapachayskemu odru za vse delo v teh 50. letih. Priznanje sta sprejela ga. Ani Klemen in Frido Klemen. Prav tako sta ga. Ema Marušič in g. Stanko Jelen v imenu Našega Doma v San Justo izročila priznanje našim igralcem. V imenu igralske skupine iz Slovenske vasi pa je g. Ciril Jan čestital domačim igralcem in se zahvalil za obiske carapachayskih igralcev v Slovenski vasi in za vedno lep sprejem lanuških igralcev v Carapachayu.

Pri tej predstavi so sodelovali: Jože Jan - Nona, stara mati; Marta Vodnik - Anyula, njena hči; Lenči Klemen - Marija, Carmelova žena; Frido Klemen - Carmelo, Nonin vnuk; Javier Vazquez - Chicho, Carmelov brat; Tatjana Klemen - Marta, hči Marije in Carmela; Tone Komar - Francisco, kramar; Ani Klemen, šepetalka; Marjan Jan, zvok; Damjan in Tomaž Ahlin, luči; Tatjana Klemen, grafično oblikovanje; Frido Klemen, umetniško vodstvo; Jože Jan, režija.

Režiserju in umetniškemu vodji je uspelo kar dobro prikazati ozračje v katerem živi družina italjanskih imigrantov in njihovih potomcev srednje-nižjega sloja v Buenos Airesu tam nekje v 60. letih 20. stoletja. Igralci so se zelo dobro izkazali v svojih vlogah in ker je igra neka zmes tragikomedije-burke-groteske so izvalili pri gledalcih dosti smeha, zlasti v prizorih, kjer je izrazita takozvana »viveza criolla« bolje rečeno prefriganost buenosaireščanov. S pomočjo lučnih efektov in z vložki tango glasbe je bila menjava prizorov dobro izpeljana. Pred dvorano so bili razobešeni panoji s slikami in raznimi programi predstav, ki jih je izbral in uredil Damjan Ahlin.

Po predstavi so bili pogoščeni vsi sedanjí in bivši igralci, režiserji, scenografi, zakulisni sodelavci Carapachajkega odra in prijatelji ostalih igralskih skupin. Seveda pa slovesnosti ni moglo biti brez torte. Med petjem »kol'kor kapljic ...« sta upihnilli svečke najstarejša domača igralka, ga. Helena Gričar in ga. Nežka Čampa, najstarejša prisotna igralka še iz domovine, saj je nastopala že leta 1939.

Obhajanje 50. letnice ni vsak dan, in ker so se nekateri po dolgem času vrnili v Dom, je bila ravno prava priložnost za klepet, obujanje spominov in druženje; zato se je slavje kar lepo zavleklo čez polnoč.

Janez Ž

PISMO

Ob poročilu o »Nikdar, never, nunca«

Spoštovani gospod IHTA!

Seveda kar gre za kritiko, ali osebna mnenja, je to subjektivna zadeva, s katero se lahko človek strinja ali ne. Moram pa popraviti en podatek - seveda objektivni - v vašem članku o knjižici »Nikdar, never, nunca«. Gre za gospo Milharčič. Nikakor ne piše v angleščini, kot je navedeno v članku, temveč v kastiljščini. Psihoanalitičarka, je hčerka gospoda Luke Milharčiča in gospe Elizabete Piber, tu iz province Buenos Aires. Je vdova dramaturga Elia Gallipolija, čigar dela so se večkrat izvajala na Buenosaireških odrih.

Ko sem ji omenil, da bom prosil objavo tega pojasnila, me je prosila naj dodam sledeče od nje same:

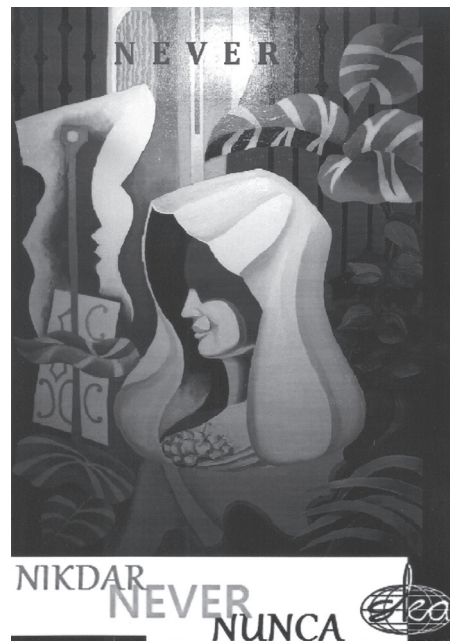
»Moje pesmi, v

prevodu Andreja Rota, ki je bil naprošen za prevod iz kastiljščine, so bile predvajane v oddaji 'Literarni nočno', v odlični izvedbi Maje Sever. Po tem dogodku, so mi predlagali, naj bi izdala knjigo z ostalimi pesmimi,

ki sem jih poslala, pod naslovom 'Slovenija 2015 - encontrándote te pierdo', z ilustracijami moje hčerke Milene Gallipoli, in predstavitev le-te v Ljubljani in Kopru. Prav tako bodoči prevod romana Elia Gallipolija »Vigilia en Koper«. Vse to je za enkrat v čakalni dobi, saj je zaradi pomanjkanja časa Andrej Rot sedaj odpovedal.« Do tu E. Milharčič.

Rok Fink

Opomba uredništva: Opis omenjene knjige je bil objavljen v Svobodni Sloveniji v zaporednih številkah 34, 35 in 36, med 8. in 22. septembrom letošnjega leta.

NOVICE IZ SLOVENIJE

PRVI SPOMENIK DOBERDOBSKIM FANTOM

Slovenski in italijanski predsednik, Borut Pahor in Sergio Mattarella, sta skupaj odkrila spomenik, ki so ga postavili slovenskim vojakom ob letošnji 100. obletnici začetka krvave morije na goriškem Krasu med prvo svetovno vojno. Čeprav je Doberdob preko ponarodele pesmi znan kot »slovenskih fantov grob«, je to prvo obeležje, ki opozarja na velike žrtve Slovencev na tem območju.

INFLACIJA V OKTOBRU

Statistični urad je sporočil, da so se cene življenjskih potrebščin v Sloveniji oktobra na mesečni ravni zvišale za 0,5 odstotka, na letni pa za 0,6 odstotka. Objavil je tudi turistične podatke, in sicer je bilo septembra za 18 odstotkov več nočitev in 15 odstotkov več prihodov turistov kot septembra lani.

KMALU TUDI KITAJSKI PIPISTRELI

Ajdovsko podjetje Pipistrel je s kitajsko družbo Sino sklenilo dogovor o sedemletnem sodelovanju na področju letalstva. Pogodbo o sodelovanju, ki bo po ocenah družb doseglo 350 milijonov evrov, bodo uradno podpisali 5. novembra v Rigi. Po dveh letih priprav sta družbi pripravljeni na izmenjavo tehnologij in odprtje skupnega podjetja na Kitajskem, kjer bodo lahko na leto izdelali več kot 500 ultralahkih letal, napovedujeta tudi menjavo lastniških deležev v družbah.

VEČ VRST ČLOVEŠKIH RIBIC

Slovenski raziskovalci so pred kratkim zaključili s terenskim delom projekta, ki predstavlja največjo sistematično študijo človeške ribice v Sloveniji. Doslej je bila poznana le ena vrsta, prve ugotovitve pa kažejo, da v slovenskem podzemlju prebivajo vsaj tri ali štiri vrste tega jamskega organizma.

PO SVETU

POTRESI V ITALIJI

Tla v osrednji Italiji se potem, ko so območje Umbrije in Marke v torek, 27. oktobra prizadeli trije močni sunki, še vedno tresejo. Največja jakost sunkov je bila 5,9. Za zdaj je znano, da je poškodovanih več deset ljudi, brez strehe nad glavo pa jih je ostalo več tisoč. Italijanski premier Matteo Renzi je obiskal kraja Camerino in Visso, ki sta bila v potresu najbolj prizadeta. Uničeni so številni sakralni objekti. Potresi z epicentrom le 30 kilometrov stran od območja, kjer je pred dvema mesecema umrlo približno 300 ljudi, so zbudili velik strah med ljudmi.

ANTARKTIKA BO ZAŠČITENO OBMOČJE

Na mednarodni konferenci v Avstraliji je 24 držav in Evropska unija, ki so članice mednarodne Komisije za zaščito morskih živih virov na Antarktiki, dosegle dogovor o vzpostavitvi naravnega rezervata. Po tej odločitvi bodo na območju Rossovega *morja* na Antarktiki, celini, ki obkroža Zemljin južni tečaj, vzpostavili največji naravni rezervat na svetu. Zaščiteno območje bo veliko več kot 1,55 milijona kvadratnih kilometrov, kar je toliko kot Velika Britanija, Nemčija in Francija skupaj. Od tega bo dober milijon kvadratnih kilometrov morja območje brez ribolova; na ostalih območjih pa bo mogoč ribolov v znanstvene namene. Območje bo zaščiteno najmanj 35 let.

PODPISALI SPORAZUM CETA

Evropska Unija in Kanada sta preteklo nedeljo slovesno podpisali trgovinski sporazum Ceta. Do podpisa celovitega gospodarskega in trgovinskega sporazuma, o katerem sta se strani pogajali sedem let, prihaja po zapletih s potrjevanjem v Belgiji, zaradi česar je bil že pred dnevi predvideni podpis odpovedan. Sporazum se bo začasno začel uporabljati po potrditvi v Evropskem parlamentu, kar je predvideno za december oziroma januar, potem pa bo sledil proces potrditve v nacionalnih parlamentih, kar bi lahko trajalo več let. Z njegovo uveljavitvijo bo odpravljenih več kot 99 odstotkov carin v trgovini med EU in Kanado.

PONOVRNO ZADONELI ZVONovi

Iraške sile in kurdske borbene enote so v ofenzivi na Mosul že osvobodile nekatera območja v okolici drugega največjega iraškega mesta. V nekaterih vasicah na ravnini, kjer leži mesto Ninive, so se v minulem tednu prvič po več kot dveh letih spet oglasili cerkveni zvonovi. Pred dnevi jih je obiskal kaldejski katoliški patriarh Louis Sako, ki je vernikom ter iraškim oblastem in mednarodni skupnosti tako sporočil, da se bodo kristjani vrnili na svojo zemljo. Še pred tem je v prestolnici kurdske avtonomne pokrajine v državi, Erbilu, sodeloval pri

PISALI SMO PRED 50 LETI

NAJINTIMNEJŠA VEZ

Materina beseda, govornjena ali tiskana, dragocena je. Naj se naučimo še toliko drugih jezikov, naša materina beseda ostane slovenska. Ostane tisto globoko intimno občilo, ki veže vse člane slovenskega občestva v domovini in tujini. Slovenščina nam ni samo govorica, je kosček nas samih, je del naše osebnosti. Z njo smo se počutili v domovini vrasle v svoj narod, z njo smo odšli v svet. Ona je tista najintimnejša vez, ki nam vselej in povsod daje zavest, da smo še vedno Slovenci.

Materina beseda, naj bo govornjena ali tiskana, nas spaja z narodom. Tiskana je še posebej pomembna. Govornjena se rada razblini v praznino, tiskana ostane pred očmi kot pribita. Spet in spet se lahko vračamo k njej. Seže delj kot govornjena, povezuje narod tesneje. Saj je že zelo star izrek: tisk je velesila v današnjem svetu.

Misli, Avstralija, oktober 1966

SLOVENCi V ARGENTINI

Slovenska vas. XIV Mladinski dan. ... Prišel se je z nagovorom predsednika Cirila Jana. Za njim je vse navzoče pozdravil zvezni predsednik Jernej Dobošek. Sledili so nastopi in sicer v sledečem redu: najprej naraščajniki, ki jih je vodil g. Jože Čampa; nato naraščajnice pod vodstvom Marice Urbanija; Franci Sušnik je vodil nastop mladcev, Marica Sušnik pa vajo mladenk. Mladdenke so nastopile tudi s plesno vajo pod vodstvom Adrijane Mažgon. Program se je zaključil z vajo deklet, ki jih je vodila Marjana Hribar, in fantov pod vodstvom Tineta Vivoda. ...

Osebne novice. **Družinska sreča.** V družini Franca Tomaževiča in njegove žene ge. Marije roj. Prelog, se je rodil sin Andrej. - Družino Antona Škraba in njegove žene ge. Pavle roj. Kovač je razveselil sin Daniel. - V družini Ivana Zupana in njegove žene ge. Ivane roj. Modic se je rodila hčerka Helena. - V družini Zvonka Beltrama in njegove žene ge. Polonce roj. Glavan se je rodil sinček Jože Franc.

(Svobodna Slovenija, 27. oktobra 1966 - št. 43)

ekumenski molitvi, pri kateri je predlagal, da bi Cerkve in krščanske skupnosti v Iraku prihodnje leto obhajale leto miru.

VOLITVE V ZDA

Pred nami so najzanimivejše volitve. Približno 220 milijonov volilnih upravičencev v Združenih državah Amerike bo v torek, 8. novembra izbiralo med republikancem Donaldom Trumpom in demokratko Hillary Clinton. Kampanja je potekala ob škandalih in obtožbah, ki letijo na enega in drugega kandidata. Čeprav večina meni, da je tekma že odločena, je še vse mogoče, še posebej, če bi se pojavila kakšna večja afera ali nova informacija glede Clintonove.

ŠPANIJA IMA VLADO

Predsednik španske konservativne Ljudske stranke Mariáno Rajoy je ta ponedeljek pred kraljem Felipejem šestim prisegel kot novi predsednik vlade. Svojo ministrsko ekipo bo predstavil ta četrtek. Španiji se tako znova obeta vlada s polnimi pooblastili, saj je Rajoyjeva dose-danja vlada od decembra lani opravljala le tekoče posle. Po rednih volitvah decembra lani namreč nobeni stranki ni uspelo oblikovati vlade, zato so junija letos sledile predčasne volitve. V parlamentu je za Rajoyja glasovalo 170 poslancev, 111 jih je bilo proti, 68 pa se jih je vzdržalo. Tako je dobil navadno večino, ki zadostuje za oblikovanje manjšinske vlade.

RESUMEN DE ESTA EDICION

ENTERARÁS TUS MUERTOS

Una muy sentida ceremonia tuvo lugar el pasado domingo en Maribor. Fueron enterrados simbólicamente los cadáveres hallados en la mina de Huda Jama, donde hace siete años fueron encontrados los primeros 700 restos humanos de las víctimas de la matanza de posguerra en ese lugar. El acto tuvo gran importancia, ya que es el primero de su naturaleza y contó con la presencia del presidente de la República, Borut Pahor. También asistió la presidenta de Croacia, Kolinda Grabar Kitarović, ya que entre las víctimas hubo numerosos croatas. Hubo alocuciones, tanto de religiosos como de dirigentes políticos y sociales. Es deseo de todos lograr la reconciliación nacional, pero esta debe estar cimentada en una verdad histórica, sin tergiversaciones ni mentiras. Hubo reclamos para que desde el Estado se reconozcan los crímenes de la posguerra y se condene las matanzas y el régimen comunista que las llevó a cabo y después sojuzgó el país durante casi medio siglo. En el mismo sentido se pronunció la Comisión de Justicia y Paz del episcopado esloveno, en un nuevo llamamiento a la reconciliación, que debe estar basada en la verdad y la justicia. (Pág. 1 y 2)

EL PRESIDENTE EN EL CENTRO ESLOVENO

El sábado 22 de octubre, durante su visita a la Argentina, el presidente de Eslovenia, Borut Pahor, visitó el Centro Esloveno de la calle Ramón Falcón, donde tienen su sede las más importantes instituciones de la colectividad. Fue recibido por el delegado de la pastoral eslovena, Mons. Jure Rode y por el presidente de Eslovenia Unida, Ing. Jure Komar. Colocó una ofrenda floral ante el monumento a las víctimas de la guerra y la revolución. Hubo alocuciones con llamados al entendimiento y la colaboración, en bien de la colectividad y todo el pueblo esloveno. El presidente Pahor entregó un reconocimiento y tuvo palabras alusivas. Los niños de los cursos de esloveno, pertenecientes ya a la tercera y cuarta generación de inmigrantes, cantaron varias canciones e hicieron emocionar al Sr. Pahor y su comitiva. El presidente tuvo palabras de reconocimiento al accionar de la colectividad. Se sacó fotos con docentes y dirigentes de instituciones y visitó los distintos lugares del centro. Fue un encuentro sencillo y emocionante. (Pág. 3)

TEATRO EN CARAPACHAY

Se cumple este año el 50 aniversario del grupo de teatro que funciona en el centro esloveno de Carapachay. Fue un 26 de enero de 1966 que se representó la primera obra, llamada “Dom” (El hogar). A partir de allí se sucedieron un sin fin de representaciones, impulsadas por el amor a la escena, que fue muy característico de esta comunidad. La celebración del aniversario tuvo lugar con la puesta en escena de la obra “La nona”, del autor argentino Roberto Cossa, en traducción al idioma esloveno. Estuvo presente el Sr. Gorazd Žmavc, ministro del gobierno esloveno para los Eslovenos por el Mundo, quien entregó un reconocimiento por el aniversario. No faltó la torta con las velitas ni una larga sobremesa de encuentros y recuerdos compartidos. (Pág. 4)

BERNARDA, MAHLER Y PAHOR

La visita del presidente Pahor coincidió con la estadía en el país de la mezzosoprano argentino-eslovena Bernarda Fink, de fama mundial. Por eso el sábado 22 por la noche, a invitación de la Embajada de Eslovenia, muchos connacionales concurrieron a la Usina del Arte, donde Bernarda participó del concierto »Das Lied von der Erde« de Gustav Mahler, autor que vivió un tiempo en Ljubljana. El concierto fue excepcional y a su término fue el presidente quien entregó un ramo floral a Bernarda. La artista agregó de “bis” una tradicional canción eslovena. Siguió una cálida recepción de la que participó el Sr. Pahor. (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Jorge Komar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **svobodna.ba@gmail.com**
Za Društvo ZS: Jure Komar / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Metka Mizerit, Marko Kremžar, Martin Sušnik, Marko Vombergar, Rok Fink in Janez Žnidar.

Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina in Časnik.si.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 1300.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 1.930.-; beli papir \$ 2.190.-; Bariloche; \$ 1.625.-; obmejne države Argentine, 270.- US dol.; ostale države Amerike, 300.- US dol.; ostale države po svetu, 330.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 250.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne чеке, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618

Dis. 2089

de Lucía Bogataj

Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
Tel. 4441-1264/1265**GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji.** Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com**Dra. Ana C. Farreras de Kocar** - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones - Asesoramiento nueva ley de ajuste previsional. Martes y jueves de 16 a 19 hs. Avellaneda 174 1º Piso / (1704) Ramos Mejía, Buenos Aires. Tel.: 4482-5606 Cel: 15-6447-9683 mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

VERA WINES - VINOTEKA

Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA

PATAGONIA Storitve

María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna posredovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

PSICOLOGIJA

Lic. Verónica. Selan - M.N. 61199. Psicoterapia individual, de pareja y familia. Atención psicológica para adolescentes y adultos. Libertad y Av. Corrientes - Zona microcentro-Tribunales. Tel.: 15 5869 8650. E-mail: veroselan@yahoo.com.ar
Horario de atención: Lunes a Viernes 9 a 13 hs.

NAGRADA ZA JANA OBLAKA

Slovenski reprezentančni vratar Jan Oblak (foto) je dobil nagrado za najboljšega vratarja španske nogometne lige v sezoni 2015/16.

Jan Oblak

V vodstvu tekmovanja so izbor Slovencev za najboljšega utemeljili s stalnostjo, s katero je blestel med vratnicama madridskega Atletica, ter najmanj prejetimi zadetki med vsemi prvimi vratarji prvoligaških ekip. Oblak je v prejšnji sezoni v španski prvi ligi dobil le 18 golov v 38 tekmah. Igral je od prve do zadnje minute na vseh tekmah, njegovih 82 obramb

v 3420 minutah pa je bilo ključnih za uspeh čete Diega Simeoneja, ki je končala na tretjem mestu.

21. LJUBLJANSKI MARATON 2016

Kenijca Laban Mutai in Purity Chanyony sta zmagala na 42 km na Volkswagen 21. Ljubljanskem maratonu. Mutai je s časom 2:09:16, kar je minuta in četrt pod rekordom proge, ugnal rojaka Philipa Sanga Kimutaia, 2:09:19, in Levija Omarija Mateba, 2:09:37. Tudi med atletinjami rekord proge ni padel. Changwonyjeva je slavila s časom 2:29:31, druga je bila Etiopijka Shasho Insemu, 2:30:53, tretja pa rojakinja slednje Beshadu Bekele Bedane, 2:31:05. Izmed Slovencev sta bila v najboljša sedmouvrščena Helena Javornik, 2:29:32, in Aleš Žontar na 11. mestu, 2:36:57. Slovenska atleta Sonja Roman in Peter Lamovec sta bila najboljša v teku na 21 km, ki je štel tudi za slovensko prvenstvo, Blaž Grad in Laura Stauber pa sta slavila na 10 km.

Letošnji ljubljanski maraton je postregel z rekordno udeležbo: na njem je v dveh dneh sodelovalo rekordnih 23.767 tekačev in tekačic (prištetih so tekači na 10 km, tekmovalci na osnovnošolskih in srednješolskih različicah), pa tudi z zapletom, po katerem uradni izidi maratoncev na 42 km dolgo niso bili uradni, nekaj

kenijskih tekačev pa je bilo v solzah. Dobra dva kilometra pred ciljem sta namreč dve vodilni vozila, tudi policijsko, zavili v ulico izven proge in za njima je šla vodilna trojica.

HITRA MENJAVA KLUBA

Manj kot 48 ur potem, ko so se mu v Miamiu zahvalili za sodelovanje, je slovenski košarkar Beno Udrih postal član Detroit Pistons. To je zanj osmi klub v ligi NBA, novim soigralcem pa naj bi se pridružil že na prvi tekmi sezone v Torontu. Štiriintridesetletni organizator igre iz Šempetra bo za trinajsto sezono igranja v najmočnejši ligi na svetu prejel dober milijon dolarjev. Njegovo povprečje v ligi NBA je 8,5 točk in 3,4 skoke. Dvakrat je bil tudi prvak; in sicer s San Antoniom (2005, 2007).

SVETOVNI PRVAK NA VOZIČKU

Član Karate kluba Zmaj iz Ljubljane Skender Tošić je novi svetovni prvak v kategoriji para-karate v invalidskem vozičku v disciplini katah. Tošić je največji uspeh v karieri osvojil v avstrijskem Linzu, kjer je minuli teden potekalo 23. svetovno karate prvenstvo za člane. V nedeljskem finalu je premagal domačina Markusa Mendyja Swobodo, srebrnega z letošnjih paraolimpijskih iger v Rio de Janeiru.

OBVESTILA

SOBOTA, 5. novembra:
V Slomškovem domu koncert MePZ Pevskega društva Logatec, ob 20. uri.

NEDELJA, 6. novembra:
Zvezni mladinski dan.

Na Pristavi bo pel MePZ Društvo Logatec med sv. mašo, nato bo kratek koncert in prigrizek.

SOBOTA, 12. novembra:
Zaključna prireditev tečaja RMB, v Slovenski hiši.

NEDELJA, 13. novembra:
V Hladnikovem domu 64. obletnica Društva Slovenska vas.

ČETRTEK, 17. novembra:
Z.S.M.Ž. San Martín ob 16. uri srečanje v kuhinji z Anico Rode.

NEDELJA, 20. novembra:
Praznik Kristusa Kralja v cerkvi Marije Pomagaj ob 10. uri.

OSEBNE NOVICE

Nova diplomantka

Na ekonomski fakulteti državne univerze v Buenos Airesu (UBA) je **Marjanka Oblak** dokončala študije in prejela naslov »Licenciada en Economía«. **Čestitamo in želimo obilo uspehov!**

Smrt

V La Lucila je umrla **Slavka Heller roj. Bavčar** (87); v Castelarju pa **Stanko Ivica** (76). **Naj počivata v miru!**

DAROVALI SO

V zadnji številki se je v zaglavju »Darovali so«, pripetila neljuba napaka, ki ni bila odgovornost uredništva. Obvestilo se pravilno glasi takole:

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena je družina Poznič-Mazieres darovala 200,- evrov v spomin Tonetu Podržaju.

Prosimo za razumevanje.

64. OBLETNICA DRUŠTVA SLOVENSKA VAS

»Ustvarjamo našo prihodnost«

V nedeljo 13. novembra v Hladnikovem Domu

9.00 Sveta maša v cerkvi Marije Kraljice**10.15** Dviganje zastav**11.00** Kulturni program:

Pozdravi, plesi, petje, odrski prizor

13.00 Slavnostno kosilo

Mons. J. Hladnik 3970 –Rem. de Escalada

Prisrčno vabljeni!

Sklepna prireditev
Slovenskega srednješolskega tečaja
ravnatelja Marka Bajuka

Slovenska hiša, 12. novembra 2016

ob 16.30: razdelitev spričeval

ob 17.00: sv. maša

ob 18.00: prireditev v dvorani

Dijaki, starši in prijatelji tečaja prisrčno vabljeni!

Sporočamo, da je v ponedeljek 24. oktobra, star 91 let, mirno odšel v večnost naš dragi mož, ata, stari ata in brat, gospod

ANTON KASTELIC

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste ga prišli kropiti in molili zanj. Še posebno zahvalo duhovnikom, g. Juretu Rodetu, g. Franciju Cukjatiu za daritev svete maše in g. Robertu Brestu za molitve ob krsti. Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

Žalujoci:

žena **Angela roj. Podržaj**;otroci: **Nežka, Toni** z **Lucijo, Marjan** z **Marcelo, Aleksander** z **Gabrijelo**;vnuki: **Matjaž, Erika, Zofija, Tomaž, Julija, Dafne, Viktorija, Niko** in **Jana**;brata in sestre: **Nace, Ivan, Mici, Nežka, Rozka**

ter ostalo sorodstvo.

Argentina, Slovenija